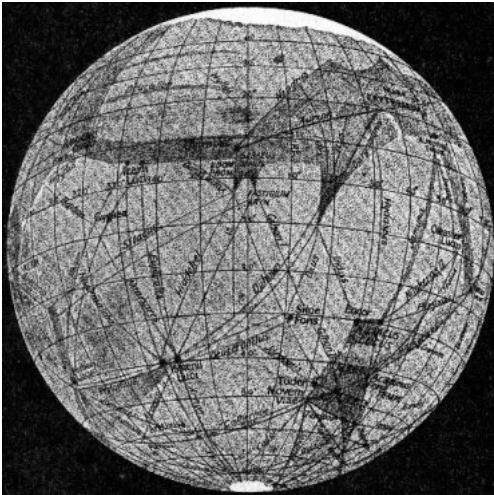

Mars en de menselijke verbeelding

Wel of geen leven op Mars ?

Mars, de rode planeet, is een planeet die al sinds de Oudheid tot de verbeelding van de mens spreekt. Om de twee jaar staat Mars op zijn dichtste punt bij de Aarde en is ze erg helder. Door zijn oranje-rood oppervlak (dat eigenlijk met een soort roest bedekt is) leek het voor de Oude Grieken en Romeinen als een druppel bloed aan de nachtelijke hemel, en ze noemden deze planeet dan ook naar hun god van de oorlog (Mars voor de Romeinen, Ares voor de Grieken).

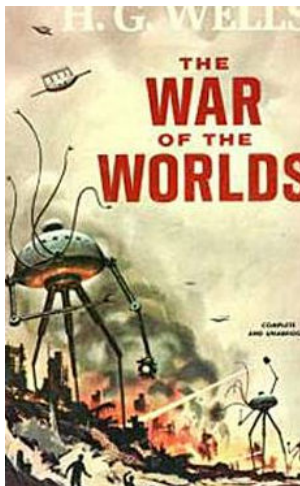
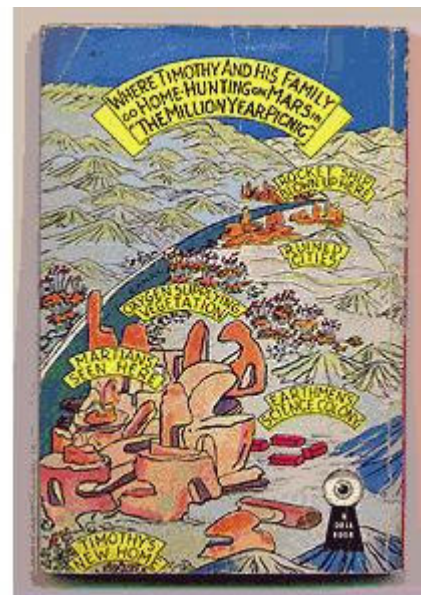
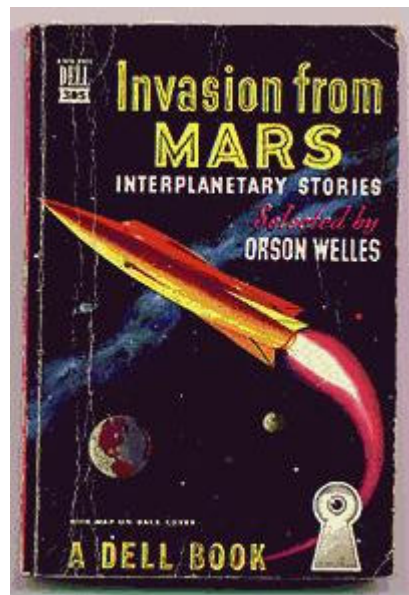
Rond 1894 stond Mars terug dicht bij de Aarde. De Italiaanse sterrenkundige **Giovanni Schiaparelli** schreef dat hij « canali » (grachten, groeven) op Mars zag, maar de term werd verkeerd vertaald als « kanalen ». Twee jaar later, in 1898, richtte de sterrenkundige **Percival Lowell** zijn teleskoop op Mars en dacht hij dat hij kanalen zag. Tegenwoordig weten we dat dit waarschijnlijk het gevolg was van een combinatie van optisch bedrog en de minder goede kwaliteit van toenmalige telescopen. Maar toen dacht men dus dat men kanalen zag. Toen stelde men de vraag: is er water op Mars? En waar kanalen zijn wonen intelligente wezens. Want die kanalen komen er

niet zomaar, dacht men toen.

Het was dan ook maar een kleine stap om verder te fantaseren over een Martiaanse beschaving die het schaarse water op de droge planeet via kanalen probeerde te verdelen. Toenmalige SF-schrijvers fantaseerden er dan ook op los over reizen naar Mars.

Mars als god van de oorlog, wezens die op een droge planeet met kanalen wonen, en dit op het hoogtepunt van het Westerse kolonialisme waarbij inheemse volkeren omwille van de plaatselijke grondstoffen onder de voet werden gelopen : het was maar een kleine stap naar verhalen over oorlogszuchtige wezens die de Aarde omwille van het overvloedige water wilden koloniseren.

In 1898 schreef **Herbert George Wells** (1866-1946) « **The War Of The Worlds** » (De oorlog der werelden), mogelijk geïnspireerd door de ontdekkingen van Schiaparelli en Lowell. Maar ook de vereniging en militarisatie van Duitsland net voor de Eerste Wereldoorlog en de aanloop naar een pan-Europese oorlog waren een inspiratiebron. Het verhaal : gedwongen om hun eigen stervende wereld te ontvluchten probeerden Marsbewoners de Aarde gewapenderhand te veroveren. Ze landen in het slecht voorbereide Victoriaanse Engeland van die tijd. Wells creëerde daarmee een krachtig concept in de Science-Fiction : wat als er inderdaad leven op Mars is, in feite intelligente wezens die ons technologisch ver vooruit zijn, en wat als deze wezens ons vijandig gezind zijn?

Dit verhaal van Wells inspireerde **Orson Welles** (1915-1985, bekend van « **Citizen Kane** ») tot een radiobewerking in de vorm van een fictief nieuwsprogramma dat werd uit gezonden op 30 oktober 1938, de dag voor Halloween. Dit laatste kwam echter zo realistisch over op de radioluisteraars dat dit paniek veroorzaakte. Mensen deden de weg en dichtslibben, sloten zich op in kelders, laadden hun geweren,... Sommigen wikkelden natte handdoeken rond hun hoofd als bescherming tegen het Martiaans gifgas. En anderen schoten op watertorens lek omdat ze dachten dat het de ruimtetuigen van Martianen waren. Nadien leidde nieuws over de paniekreacties tot een nationaal schandaal. Het was de eerste duidelijke demonstratie dat men met een paar goede stemmen en geluidseffekten grote groepen mensen op het verkeerde been kon zetten.

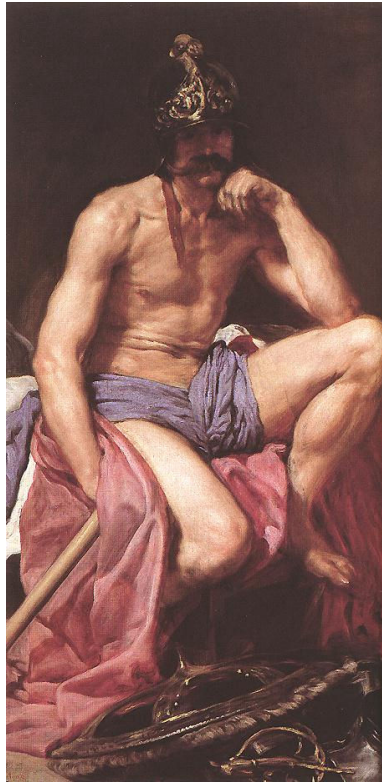

Mars : beelden

Mars / Ares

De Grieks-Romeinse god van de oorlog.

Orson Welles

Zijn radiobewerking in 1938 van "War Of The Worlds" van H.G. Wells in de vorm van een fictieve nieuwsuitzending was zo realistisch dat ze een paniekgolf veroorzaakte.

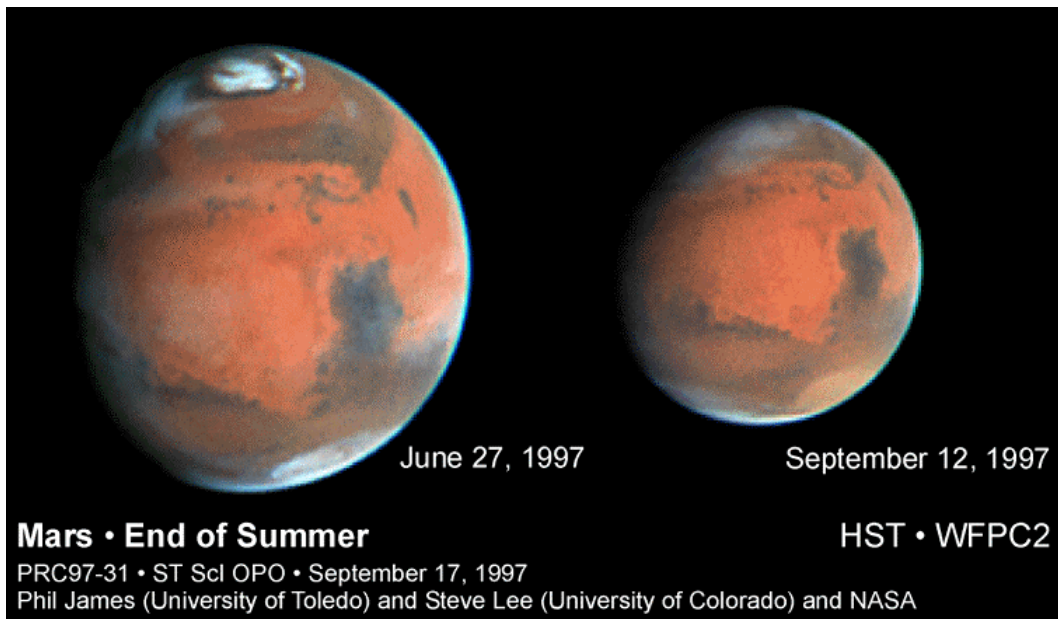
Is er water op Mars?

Er zijn misschien geen kanalen op Mars, maar wel uitgedroogde rivierbeddingen en poolkappen. Waarschijnlijk is er water in bevroren vorm op Mars aanwezig.

Mars door de Hubble Space Telescope

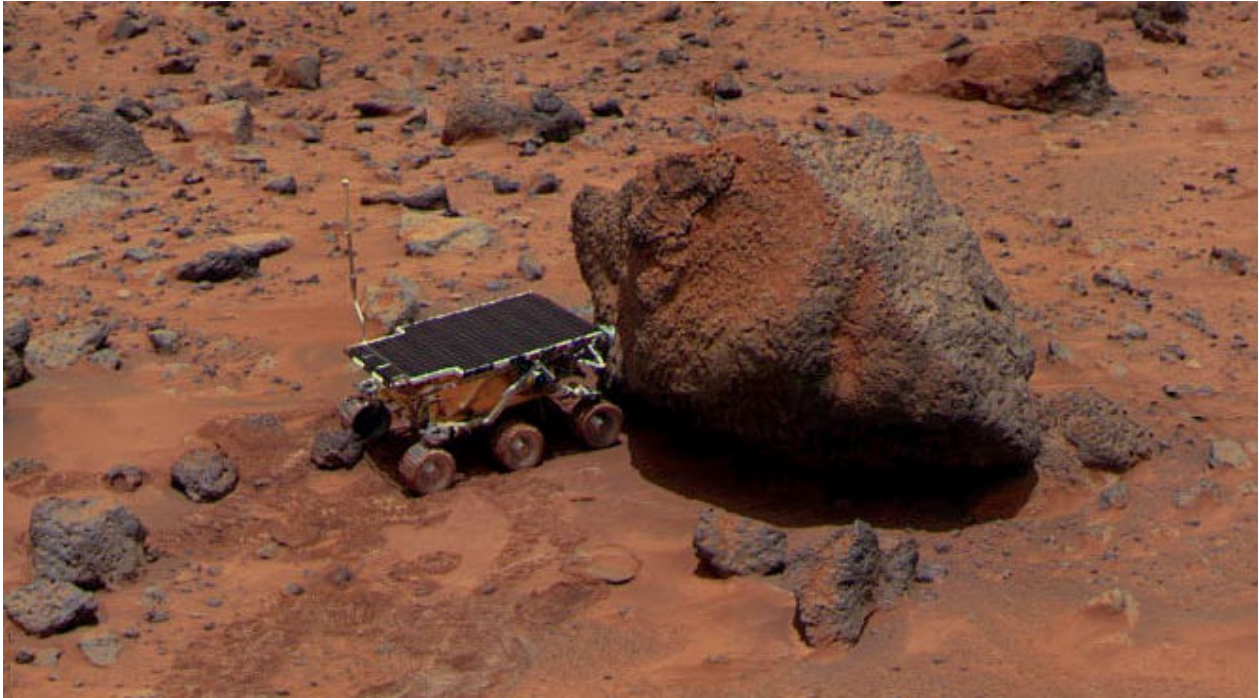
Om de twee jaar staat Mars dicht bij de Aarde en is ze erg helder aan de hemel. Daarna verwijderd ze zich weer van de Aarde. Ze wordt dan vanaf de Aarde bekeken kleiner en minder helder.

Gesnuffel naar leven op Mars

De met een primitieve kunstmatige intelligentie uitgeruste Mars Pathfinder snuffelt met zijn apparatuur als een hondje een steen af op zoek naar sporen van leven op Mars.

Momenteel zijn de Aardse robots de enige tekenen van intelligent leven op Mars.

Ziektes uit de ruimte?

In 1984 vond men op de Zuidpool een meteoriet die waarschijnlijk enkele miljarden jaren geleden door een meteorietinslag of vulkaanuitbarsting van Mars werd weggeslingerd en uiteindelijk op Aarde neerviel. Daarin ontdekten wetenschappers structuren die misschien door kleine bacteriën werden veroorzaakt, al kunnen ze ook door niet-biologische chemische processen zijn veroorzaakt. Als er geen intelligent leven is/was op Mars, dan misschien wel bacteriën? Er is trouwens een theorie die stelt dat enkele grote epidemieën via meteorieten uit de ruimte op Aarde zijn terechtgekomen.

Zijn wij alleen?

Misschien is er geen intelligent leven op Mars, maar elders misschien wel? Misschien zit er ergens boven ons iemand ons te bekluren?

"I must destroy the Earth, it blocks my view of Venus" -Marvin the Martian